

Länsstyrelsen
Västerbotten

Beslut

Datum

2017-12-11

Ärendebeteckning

511-4238-2017

1(10)

Enligt sändlista

Beslut om utökat naturreservat för Vindelfjällen i Sorsele och Storumans kommuner

(5 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar med stöd av 7 kap. 4 § miljöbalken att naturreservatet Vindelfjällen, inrättat av Länsstyrelsen, dnr 11.121-3998-73, ska ha den utökade geografiska omfattningen som framgår av bifogad karta, bilaga 1. I utökningen ingår endast statens mark.

För den tillkommande delen ska beslutet om att bilda naturreservatet Vindelfjällen gälla i sin helhet med syfte, skäl och föreskrifter enligt 7 kap. 4 §, 5 § första och andra styckena, 6 § och 30 § miljöbalken (bilaga 2) inklusive tilläggsbeslut (dnr 512-3386-2010, bilaga 3), samt med undantag och kompletteringar enligt detta beslut.

Med stöd av 3 § förordningen (1998:1252) om områdesskydd fastställer Länsstyrelsen bifogad skötselplan för den tillkommande delen, bilaga 4.

Beslutet riktar sig till var och en, fastighetsägare och innehavare av särskild rätt, vars rättigheter att använda mark- och vattenområden berörs inom reservatsområdet. Beslutet riktar sig även till allmänheten.

Administrativa uppgifter om utökade delar

Namn	Vindelfjällens naturreservat
Utökningar	Akkan, Arvliden, Guorbåive, Matsorliden & Raningsberget
Dossiernummer	2402027
NVR-id	2001842
Natura 2000, områdeskod	SE0810435, Vindelälven (mindre delar ligger inom delområdet Matsorliden) SE0810504, Labbetmyrlandet (delar av Natura 2000-området ligger i Matsorliden)
Kommun	Sorsele och Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 32-45 km VNV-VSV om Sorsele
Ekokarta	24G 1g-h, 2g-j, 3h-j, 5g-h & i, 6g-j, 7j, 8j & 24H 2a, 7a, 8a
Mittkoordinat (anges i SWEREF99 TM)	<i>Akkan:</i> 572809, 7259292 <i>Arvliden:</i> 579041, 7264486 <i>Guorbåive:</i> 581622, 7280108 <i>Matsorliden:</i> 586143, 7285151 <i>Raningsberget:</i> 571537, 7280753
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Markägarkategori	Naturvårdsverket, enskilda
Fastighet	<i>Akkan:</i> Girjesålandet 1:1, Gardsjönäs <i>Arvliden:</i> Arvliden 1:1, Girjesålandet 1:1 <i>Guorbåive:</i> Matsorliden 1:1, Stennäs 1:10, 1:11 & 1:12 <i>Matsorliden:</i> Matsorliden 1:1, Jiltjaur 1:3 <i>Raningsberget:</i> Matsorliden 1:1, Fjällsjönäs S:1 & 1:3 (fastighetsförrättning ska inledas)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal utökningar	8 654 hektar
Landareal utökningar	7 783 hektar
Produktiv skog utökningar	4 282 hektar

Syftet med naturreservatet

Syftet med naturreservatets utökade del gäller enligt beslut för Vindelfjällens naturreservat (bilaga 2) med komplettering att syftet även ska tillgodoses genom naturvårdsbränning för att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av brandpräglade barrskogar.

Skälen för beslutet

Skälen för naturreservatets utökade del gäller enligt beslut för Vindelfjällens naturreservat, se bilaga 2.

Reservatsföreskrifter

Reservatsföreskrifterna gäller enligt beslut för Vindelfjällens naturreservat (dnr 11.121-3998-73, bilaga 2) inklusive tilläggsbeslut (dnr 512-3386-2010, bilaga 3), med följande undantag:

Föreskriften nedan från beslut dnr 11.121-3998-73 enligt 10 § naturvårdslagen ska inte gälla för naturreservatets utökade del:

att framföra motordrivna fordon eller övriga transportmedel annat än på härför avsedda vägar, spår, leder eller inom särskilt angivna områden med undantag för transporter för rennäringen och för utnyttjande av rättigheter som upplåtits i särskild ordning.

Reservatsföreskrifterna ska även gälla med följande kompletteringar:

För att uppnå och tillgodose det gällande och kompletterande syftet med naturreservatet beslutar Länsstyrelsen med stöd av 7 kap. 6 § miljöbalken att nedan angivna kompletterande föreskrifter ska gälla för naturreservatets utökade del.

B. Föreskrifter enligt 7 kap. 6 § miljöbalken om vad fastighetsägare och innehavare av särskild rätt till fastighet förpliktigas att tåla.

Markägare och innehavare av särskild rätt till marken förpliktigas att tåla att följande anordningar uppförs och åtgärder vidtas för att tillgodose syftet med reservatet, där inget annat anges avses hela den utökade delen av reservatet:

1. skötselåtgärderna naturvårdsbränning, stängsling och restaurering av vattendrag,
2. anläggning och underhåll av led, spång och vindskydd.

C. Föreskrifter enligt 7 kap. 30 § miljöbalken om rätten att färdas och vistas, samt om ordningen i övrigt, inom naturreservatet.

Det är förbjudet att:

1. framföra motordrivna fordon annat än på befintliga skogsbilvägar, med undantag för snöskoterkörning vintertid på snötäckt, väl tjälad mark eller på is.

Undantag från föreskrifterna

Föreskrifterna omfattar endast statens mark och omfattar inte fastigheterna Gardsjönäs, Stennäs 1:10, 1:11 och 1:12, Jiltjaur 1:3 samt Fjällsjönäs S:1 och 1:3.

Ärendets beredning

Vindelfjällens naturreservat bildades 1974 och har därefter utökats med delarna Kirjesålandet, Matsorliden och Giertsbäcksdalen år 1988 och Mattanberget år 1991. Vindelfjällens ingår sedan 1995 också i nätverket Natura 2000.

Skogen i de utökade delarna i detta beslut ligger sydöst om det befintliga reservatet och inventerades av Länsstyrelsen år 2003 i samband med regeringsuppdraget Statliga naturskogar och urskogsartade skogar (SNUS). Då konstaterades att dessa områden hyste höga naturvärden.

Labbetmyrarna inventerades under länets våtmarksinventering och kom sedan att ingå i Myrskyddsplan för Sverige år 1994. Myrskyddsplanen innehåller landets mest skyddsvärda myrar och myrarna som ingår i planen bör prioriteras för skyddsåtgärder. När Myrskyddsplanen uppdaterades år 2007 ingick fortfarande de oskyddade delarna av Labbetmyrarna.

Sedan år 2012 ingår Vindelälven och Labbetmyrlandet i nätverket Natura 2000 som berör utökningen av reservatet.

De tillkommande delarna ingick i Statens fastighetsverks markinnehav som, i enlighet med riksdagsbeslut (Proposition 2008/09:214), ska skyddas som naturreservat. Områdena utpekades och avgränsades genom samråd mellan Statens fastighetsverk och Naturvårdsverket inom ramen för regeringsuppdraget angående naturvärdesbedömning av all statlig skogsmark (M2002/2121/Na).¹ Marken överfördes därefter till Naturvårdsverket för reservatsbildning.

Det nya reservatsbeslutet innebär en utökning av reservatets areal från 554 732 till 563 386 hektar.

Reservatsförslaget har sänts på remiss till berörda sakägare och myndigheter. Följande remissinstanser har yttrat sig:

- Allan Fjällström har yttrat sig om att skoterförbud för allmänheten inte bör gälla för den utökade delen av Vindelfjällen.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen har inte haft för avsikt att skoterförbud ska gälla i den utökade delen och har därför justerat och förtydligat föreskrifterna.

- Energimyndigheten påpekar att Länsstyrelsens förslag till utvidgat naturreservat helt överlappar med två områden som är utpekade som riksintresse för vindbruk och i syfte att skydda dessa områden för framtida nyttjande avstyrker därför Energimyndigheten Länsstyrelsens förslag.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen har, enligt detta beslut, gjort en avvägning mellan intresset för naturvård och riksintresset för vindbruk och funnit att naturvårdsintresset ska ges företräde, då

¹ Naturvårdsverket. 2006. *Skyddsvärda statliga skogar. Samråd om områden på Statens fastighetsverks markinnehav i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län*. Rapport 5573.

detta utgör den ur allmän synpunkt bästa hushållningen av mark- och vattenresurserna i detta område. Läs mer under rubriken "*Länsstyrelsens bedömning*".

- Havs- och vattenmyndigheten (HaV) tillstyrker förslaget men påpekar att reservatsföreskrifterna för hela Vindelfjällens naturreservat bör moderniseras och kompletteras för att exempelvis bättre bevara växt- och djurliv i sjöar och vattendrag.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen delar HaV:s mening om att föreskrifterna kan behöva moderniseras ur flera aspekter men i dagsläget är det inte prioriterat att genomföra detta omfattande projekt utifrån tillgängliga resurser.

- Statens fastighetsverk (SFV) har yttrat sig om formuleringar i beslut och skötselplan rörande beskrivningar av skogen, brandhistorik och föreslagna bränningsområden. SFV har även yttrat sig om att delar av reservatet bör vara förenliga med vindbruk, exempelvis Matsorliden.

Länsstyrelsens bedömning: Länsstyrelsen har tagit hänsyn till stora delar av SFV:s synpunkter och justerat vissa formuleringar i beslut och skötselplan. Länsstyrelsen bedömer att vindbruk inte är förenligt med naturreservatet. Denna bedömning stärks ytterligare av att delar av utökningsdelen Matsorliden ingår i våtmarkskomplexet Labbetmyrlandet med ett rikt fågelliv av skogsmarks- och våtmarksfåglar som missgynnas av bland annat skogsbruk, dikning och tung terrängkörning. Läs mer under rubriken "*Länsstyrelsens bedömning*".

- Sveriges geologiska undersökning (SGU) har inga synpunkter på förslaget.
- Sorsele kommun anser att reservatsbildningen har en tydlig koppling till friluftsmålen då reservatet kan bidra till att berika någon annan näring, exempelvis besöksnäringen.
- Storumans kommun avstyrker till förslaget med hänvisning till att kommunen tagit ett oproportionerligt stort ansvar vad gäller naturreservat samt att naturreservat genererar få skatteintäkter till kommunen.

Länsstyrelsens bedömning: Reservatsbildningen är en direkt följd av riksdagens beslut (Proposition 2008/09:214) att de områden på Statens Fastighetsverks mark som avgränsats i regeringsuppdraget M2002/2121/Na² ska ges ett formellt skydd som naturreservat. Utökningen omfattar i huvudsak stora opåverkade områden med så höga naturvärden att den inte kan brukas utifrån gällande lagstiftning och certifieringsregler. Vindelfjällens naturreservat är ett att

² Naturvårdsverket. 2006. *Skyddsvärda statliga skogar. Samråd om områden på Statens fastighetsverks markinnehav i Norrbottens, Västerbottens och Jämtlands län*. Rapport 5573.

Västerbottens mest välbesökta naturreservat och är mycket viktigt för besöksnäring och rörligt friluftsliv. Länsstyrelsen bedömer att nyttan av skyddet är mycket stort och överstiger inskränkningarna i markanvändningen.

Övriga remissinstanser har avstått från att yttra sig.

Beskrivning av reservatet

Utökningen av Vindelfjällen består av fem delområden, Akkan, Arvliden, Guorbåive, Matsorliden och Raningsberget, som alla gränsar mot det befintliga naturreservatet Vindelfjällen i dess sydöstra del. Utökningarna ligger mellan 32-45 kilometer västnordväst till västsydväst om Sorsele. Längst mot norr ligger Matsorliden och Guorbåive, sedan Raningsberget, Arvliden och längst söderut ligger Akkan. I stort sett hela utökningen ligger ovan gränsen för fjällnära skog med undantag för den östligaste delen av Arvliden. Skogen varierar mellan områdena men består överlag av mer eller mindre urskogsartade granskogar på frisk mark av blåbärstyp. I fuktsvackor finns ofta ett inslag av låg- och högorter. Granskogarna varierar mellan att vara grova, högvuxna i sluttningar och fuktigare partier till att vara låga och senvuxna i höjdlägen. Delar av skogarna i områdena har påverkats av brand med brandljud i granar. Stora delar utgörs dessutom av skog-myrmosaiker med hydrologiskt intakta våtmarker. Våtmarkerna är variationsrika och det finns allt från små fattiga kärr och mossar till rikkärr, strängblandmyrar och stora öppna strängflarkkärr. Flera av de större myrarna är intermediära till rika med arter så som ängsnycklar, purpurvitmossa och skorpionmossor. I utökningen Matsorliden ligger dessutom delar av Labbetmyrarna som ingår i nätverket Natura 2000 och i myrskyddsplanen som ett av länets främsta och mest skyddsvärda myrkomplex.

Området har mycket höga naturvärden knutna till det urskogsartade skogstillståndet, med mycket god förekomst av strukturer som gamla träd samt stående och liggande död ved. Även områdets våtmarker hyser höga naturvärden kopplade till orördhet, storlek och variationsrikedom.

I utökningen finns ett mycket stort antal sällsynta och rödlistade arter som är beroende av gamla naturskog och hydrologiskt intakta våtmarker.

Länsstyrelsens motivering

Motiv för skyddet är att bevara områdets helhetsvärden och att motverka exploatering. Området har egenskaper och strukturer som utvecklats under förutsättning att naturliga processer fått verka relativt ostört under lång tid. För att områdets värden ska bestå behöver det därför undantas från skogsproduktion och annan exploatering som innebär att naturvärdena påtagligt skulle skadas.

Områden med naturskog blir allt mer sällsynta i länet och att skydda dessa kvarvarande delar av det ursprungliga skogslandskapet är avgörande för att bevara den biologiska mångfalden. Genom beslutet säkerställs områdets höga naturvärden.

Inom området finns stora arealer våtmark med höga naturvärden. Delar av Labbetmyrarna som ingår i myrskyddsplanen som ett av länets mest skyddsvärda våtmarkskomplex ligger inom utökningen av reservatet.

Förenlighet med miljömål, friluftsmål och EU-direktiv

Utökningen av Vindelfjällens naturreservat bidrar till att nå miljö kvalitetsmålen *Levande skogar* och *Myllrande våtmarker* genom att ytterligare ca 609 hektar produktiv skogsmark nedan gränsen för fjällnära skog respektive 1 460 hektar hydrologiskt intakt våtmark ges ett långsiktigt skydd. Reservatet bidrar även till att nå miljömålet *Ett rikt växt- och djurliv* genom att förekommande typiska arter ges ett långsiktigt skydd, samt det nationella friluftsmålet *Tillgänglig natur för friluftsliv* genom att naturmiljöernas upplevelsevärden bevaras.

Vidare bidrar skyddet till gynnsam bevarandestatus för ingående Natura 2000-naturtyper på biogeografisk nivå. De krav som ställs på bevarande av Labbetmyrlandets och Vindelälvens naturvärden utifrån dess status som Natura 2000-område utgör också ett motiv för ett starkt naturskydd av området.

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att skogsbruk inte går att förena med ett bevarande av områdets höga naturvärden. Länsstyrelsen bedömer också att andra arbetsföretag eller anläggningar inte är förenliga med ett bevarande av områdets naturvärden.

Naturreservat är en lämplig skyddsform för områden som är stora och sammansatta med flera olika värdefulla naturmiljöer och där det krävs starka restriktioner under lång tid för att värdena ska kunna bibehållas och utvecklas.

Länsstyrelsen har bedömt att Vindelfjällens naturreservat därför, i enlighet med miljöbalkens mål om skydd av värdefulla natur- och kulturmiljöer och bevarande av biologisk mångfald (1 kap. 1 § miljöbalken), bör utökas med delarna angivna i bilaga 1 enligt 7 kap. 4 § miljöbalken.

Den utökade delen Matsorliden berörs av riksintressen för naturvård och friluftsliv enligt 3 kap. 4 § miljöbalken samt riksintresse för obrutet fjäll och vattendrag enligt 4 kap. 5 och 6 §§ miljöbalken.

De utökade delarna Akkan, Arvliden och Matsorliden berör områden som är av riksintresse för rennäringen enligt 3 kap. 5 § miljöbalken. Länsstyrelsen bedömer att nämnda riksintresse är förenligt med ett skydd av naturområdena.

Utökningarna Arvliden, Guorbåive och Matsorliden berörs även av riksintressen för vindbruk (3 kap. 8 § miljöbalken). Det finns i nuläget inga kända planer på vindkraftsutbyggnad inom reservatsområdet eller övriga delar av riksintresseområdena.

Vid en avvägning mellan områdets mycket höga naturvärden och riksintresset för vindbruk har Länsstyrelsen funnit att naturvårdsintresset ska ges företräde. Bevarandet av områdets mycket höga naturvärden utgör, enligt Länsstyrelsens mening, den ur allmän synpunkt lämpligaste hushållningen av mark- och vattenresurserna i detta område enligt 3 kap. 1, 2 och 6 §§ miljöbalken. Bedömningen överensstämmer med Länsstyrelsens tidigare bedömning i *Strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer*³, att ”etablering av vindkraftparker inte ska ske i områden som utgör värdekärnor”.

Länsstyrelsen bedömer att de positiva effekterna av att bevara området överväger de negativa effekterna som orsakas av inskränkningarna i markanvändning. Vid avvägning enligt 7 kap. 25 § har Länsstyrelsen funnit att föreskrifterna inte går längre än vad som krävs för att syftet ska uppnås.

Konsekvensutredning

I enlighet med vad som sägs i 4 och 5 §§ förordningen (2007:1244) om konsekvensutredning vid regelgivning, bedömer Länsstyrelsen att ordningsföreskrifterna enligt 7 kap. 30 § miljöbalken innebär så begränsade kostnadsränsiga och andra konsekvenser att det saknas skäl för en konsekvensutredning av regelgivning.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill erinra om att utöver reservatsföreskrifterna gäller även andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskild betydelse är att området för det befintliga reservatet Vindelfjällen är utpekad som ett Natura 2000-område enligt EUs Art- och habitatdirektiv (92/43/EEC). Beträffande Natura 2000-området gäller tillståndsplikt enligt 7 kap. 28a-29b §§ miljöbalken för åtgärder och verksamheter som direkt eller indirekt på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön. Det gäller även åtgärder som vidtas utanför Natura 2000-området.

Före anordnandet av fasta renskötselanläggningar ska samråd ske med Länsstyrelsen enligt 12 kap 6 § miljöbalken, enligt vad som framgår av 7c § förordningen (1998:904) om anmälan för samråd.

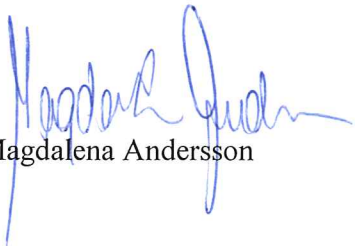
Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap. 7 § miljöbalken medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl och om det är förenligt med förbudet/föreskriftens syfte.

Enligt 29 kap. 2 och 2a §§ miljöbalken gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats enligt 7 kap. miljöbalken kan medföra straffansvar. Har någon vidtagit åtgärd i strid med meddelad föreskrift, kan länsstyrelsen enligt 26 kap. 9 och 14 §§ miljöbalken vid vite förelägga om rättelse.

³ Länsstyrelsen Västerbotten. 2011. *Strategi för vindbruk och känsliga naturmiljöer i Västerbottens län*. Meddelande 11 – 2011.

Enligt 4 § skogsvårdslagen (1979:429) ska lagens bestämmelser eller föreskrifter inte tillämpas i den mån de strider mot föreskrifter som har meddelats med stöd av 7 kap. miljöbalken.

Detta beslut kan överklagas hos regeringen, Miljö- och energidepartementet, se bilaga 4.

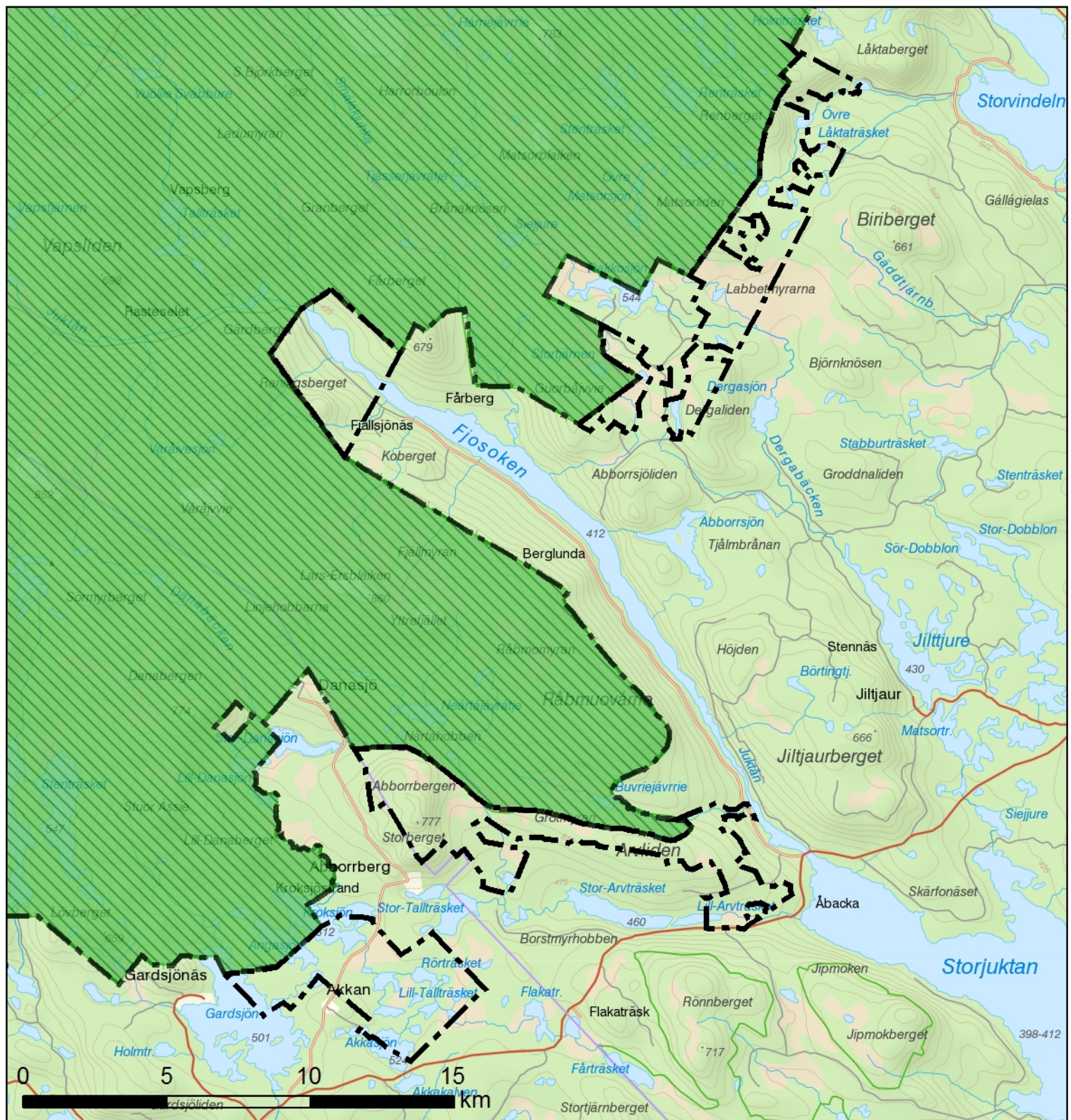
Magdalena Andersson

Julia Pettersson

Bilagor

1. Beslutskarta
2. Beslut för Vindelfjällens naturreservat
3. Tilläggsbeslut för Vindelfjällens naturreservat
4. Skötselplan
5. Hur man överklagar

Naturresevat

Vindelfjällen

Sorsele och Storumans kommuner

Västerbottens län

Bilaga 1 till beslut
med dnr 511-4238-2017

Ny reservatsgräns

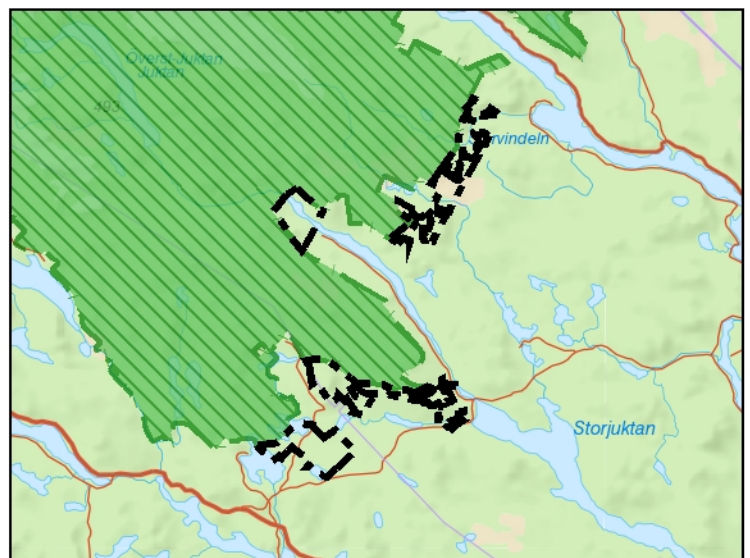

Vindelfjällens naturreservat

Bakgrundskartor © Lantmäteriet

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2. Beslut för Vindelfjällens naturreservat

LÄNSSTYRELSEN

Västerbottens län

Planeringsavdelningen

BESLUT

1974-02-25

1 (4)

11.121-3998-73

Naturreservat för fjällområden i Sorsele och Storumans kommuner (3 bilagor)

Artfjället, Norra Storfjället, Tärnasjöområdet, Överstjuktan med omkringliggande fjäll, fjällbarrskogarna norr om Juktån, Ammarfjället, Vindelälvens dalgång uppströms Ammar- och Björkfjället är med hänsyn till berggrund, terrängformer, sjöar och vattendrag, lösa jordavlagringar samt växt- och djurliv av väsentlig betydelse för kännedom om fjällens natur.

På grund av sin naturskönhet och betydelse för allmänhetens friluftsliv i fjällnatur utgör de också en viktig grund för turist-orterna Ammar- och Tärna - Hemavan.

Området utnyttjas delvis intensivt av rennärings- och skogsnäringslivet, som är en viktig del i fjällmiljön. Vegetationen är renbetespräglad. Ett skydd för området medverkar till samekulturens bevarande.

Fjällbefolkningen har sedan gammalt beretts möjlighet till jakt, fiske m m på kronomarken.

En arbetsgrupp med företrädare för länsstyrelserna i Västerbottens och Norrbottens län samt statens naturvårdsverk har lagt fram förslag till naturreservatsbildning för Vindel-Laisfjällens vildmarksområde, omfattande totalt ca 7 400 km², varav 4 800 km² är belägna i Västerbottens län.

Sorsele och Storumans kommuner, statens naturvårdsverk, Västerbottens läns landsting, lantbruksnämnden, Grans, Rans och Umbyns samebyar, Umeå universitet, landsantikvarien, Västerbottens turisttrafikförbund, vägföreningen Vindelälsvägen - Forsarnas väg och Sveriges spelologförbund har yttrat sig i ärendet. Naturvårdsverket har överlämnat yttranden från domänverket, lantbruksstyrelsen, kammarkollegiet, statens planverk, Riksantikvarieämbetet, Sveriges geologiska undersökning, Vetenskapsakademiens naturskyddskommitté, Skogshögskolan, Uppsala Universitet, Lunds universitets zoologiska institution, Göteborgs Universitets naturgeografiska och zoologiska institutioner, Stockholms Universitets naturgeografiska institution, Svenska naturskyddsföreningen, Svenska turistföreningen, Svenska fjällklubben och Norrlands Naturvärn.

Sammanträden har hållits med ortsbefolkningen och med berörda kommuner.

Med hänsyn till den särpräglade fjällnaturen och områdets betydelse för friluftsliv beslutar länsstyrelsen med stöd av 7 § naturvårdslagen att den del av området som är belägen inom Väster-

bottens län skall vara naturreservat.)

Områdets avgränsning framgår av bifogade karta och beskrivning. I reservatet ingår enbart kronomark. Enklaver av enskild mark belägna inom kronomarken ingår således inte.

Reservatsförordnandet eller med stöd därav nedan meddelade bestämmelser enligt 8 och 10 §§ naturvårdslagen samt 7 § naturvårdskungörelsen medför ej inskränkning eller ändring i samebyarnas eller lantbruksnämndens rättigheter och skyldigheter enligt rennäringslagen och rennäringskungörelsen.)

Fjällnaturen är känslig för störningar och skador. För att den ej kvalitetsmässigt skall försämrats föreskrives följande.

Föreskrifter angående förfogande över området (8 § naturvårdslagen)

Från bestämmelser enligt 8 § naturvårdslagen kan länsstyrelsen meddela undantag, om det är förenligt med syftet med naturreservatet eller om synnerliga skäl föreligger.

Det är förbjudet

- att utföra avverkning och röjning eller vidtaga andra skogliga åtgärder som inte erfordras för rennäringen eller för utnyttjande av rättigheter knutna till fjällägenheter. Domänverket äger dock rätt att till ortsbefolkningen för vedfångst och för beredande av sysselsättning upplåta rätt att avverka björk samt att för husbehovssågning avverka barrskog;
- att dämna, dika, släppa ut avloppsvatten eller göra andra ingrepp som kan väsentligt påverka sjöar och vattendrag;
- att företaga nybyggnad, uppföra anläggning eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än det vartill byggnaden tidigare varit använd;
- att anlägga linbana, vägar, spår, leder och broar eller framdraga luftledningar;
- att spränga, schakta eller bedriva täkt; redan meddelade täkt-tillstånd enligt 18 § naturvårdslagen får utnyttjas i enlighet med besluten;
- att jaga andfågel eller vadare.

Föreskrifter gällande allmänheten (10 § naturvårdslagen)

Det är förbjudet

att skada fast naturföremål eller ytbildning;

att störa djurlivet;

att framföra motordrivna fordon eller övriga transportmedel annat än på härför avsedda vägar, spår, leder eller inom särskilt angivna områden med undantag av transporter för rennärningen och för utnyttjande av rättigheter som upplåtits i särskild ordning;

Länsstyrelsen avser att genom särskilt beslut meddela närmare föreskrifter. I avvaktan därpå äger denna bestämmelse ej tillämpning;

att störa rennärningen;

Länsstyrelsen avser att genom särskilt beslut meddela vad allmänheten har att iakttaga vid kontakter med rennärningen.

Vård och förvaltning enligt 7 § naturvårdskungörelsen

Länsstyrelsen avser att i särskilt beslut meddela bestämmelser för vård och förvaltning. Vidare uttalar sig länsstyrelsen för att vård och förvaltning sker enligt arbetsgruppens förslag, innebärande att länsstyrelsen formellt får ansvaret härför och att ett rådgivande organ inrättas i vilket ingår bland annat berörda kommuner, samebyar, lantbruksnämnd och domänverk.

Åtgärder för att tillgodose syftet med reservatet

Information till besökare om naturförhållanden, möjligheter till friluftsliv och lämpligt uppträdande i naturen skall lägga grunden för människornas möjligheter till goda naturupplevelser i fjällmiljö.

För att fjällnaturen skall kunna utnyttjas av den rekreationssökande allmänheten krävs att tillgängligheten förbättras genom vägar, fjälleder och förbättrade övernattningsmöjligheter.

Länsstyrelsen uttalar sig för att de av arbetsgruppen föreslagna åtgärderna inklusive fjällvägen Ammarnäs - Tärna snarast kommer till utförande.

Besvär till jordbruksdepartementet enligt bilaga, formulär 1.

Vid den slutliga handläggningen av detta ärende, i vilket länsstyrelsens styrelse fattat beslut, har förutom föredraganden, byrådirektören Per-Erik Persson, även t f länsrådet Henrik Hedhman, länsarkitekten Åke Lundberg, överlantmätaren Göran Nilsson och förste länsassessorn Stig Rönnblad deltagit. I styrelsens beslut har deltagit landshövdingen samt ledamöterna Harry Forsell, Börje Hörnlund, Erik Johansson, Torsten Gavelin, Yngve Lauritz, Hagar Normark, Knut Marklund, Jan-Ivan Nilsson, Torsten W Persson och Sture Thuresson.

Bengt Lyberg

Per-Erik Persson

Bilagor
besvärshänvisning
karta
detaljbeskrivning av naturreservatets avgränsning

Kopia för kännedom

Sorsele kommun
Storumans kommun
Grans sameby
Rans sameby
Umbyns sameby
lantbruksnämnden
statens naturvårdsverk
statens planverk
lantbruksstyrelsen
kammarkollegiet
Riksantikvarieämbetet
domänverket, centralförvaltningen
domänverket, Umeå distrikt
Svenska samernas riksförbund
Svenska naturskyddsföreningen
Svenska turistföreningen
Umeå universitet
landsantikvarien
Västerbottens turisttrafikförbund
styrelsens ledamöter och suppleanter (22)
vägförvaltningen
lantmäterienheten
planenheten
naturvårdsregistret
handlingarna
PEP

Detaljbeskrivning av naturreservatets avgränsning

Områdets avgränsning framgår översiktligt av bifogade karta. Från en punkt med koordinatbeteckning X 7319300, Y 1551300 vid gränsen mellan Västerbottens och Norrbottens län följer naturreservatets gräns kronoöverloppsmarkens gräns mot kronoparken Varåive 1:1 till en punkt X 7309450, Y 1545500 och därefter mot väster till nordostspetsen av Vuvosbergs skifteslag. Gränsen följer därefter gränsen mellan kronoöverloppsmarken och Vuvosberg. Övre Sandsele, Tjulträsk, Kraddsele, Djupfors, Nabbnäs, Ammarnäs, Bertejaur och Vallnäs skifteslag. Kronoparken Matsorliden 1:1 ingår i reservatet till en linje mot västra sidan av Granåkers utskiften och därefter från punkt X 7289200, Y 1540150 till Juktåns utlopp i sjön Fjosoken punkt X 7284200, Y 1533800 och vidare till punkt 7276750, Y 1527700 på gränsen mellan Sorsele och Storumans kommuner. Från sistnämnda punkt går gränsen mot kronoparken Girgesålandet 1:1 och Abborrhbergsutskiften och därefter mot Järvsjö till sydspetsen av sjön Övre Girjan. Gränsen följer därefter gränsen mellan kronoöverloppsmarken och Norra Fjällnäs, Boksjö, Mellansjö, Björkbacka, Laksnäs, Forsbäck, Laisholm, Krokfors och Björkfors skifteslag. Mellan Björkfors och Klippens skifteslag följer gränsen E79 Blå vägen. Därefter gränsen mellan kronoöverloppsmarken och Klippens, Umfors och Umasjö skifteslag. Mellan Umasjö och Vilasunds skifteslag går gränsen i en linje från Umasjö skifteslags nordostspets vid Järfbäcken till sydostspetsen av Umasjös skifte öster om Skafsbäcken. Den följer därefter gränsen för kronoöverloppsmarken mot Vilasund, Strimasund och Högstaby skifteslag. Söder om Artfjället går den efter kronoöverloppsmarkens gräns mot Tängvattnet och Rönäs skifteslag. Därefter från västra spetsen av Rönäs skifteslag punkt X 7306580, Y 1448200 utmed norra gränsen för samfälliga stenbrottet för Tärna socken till punkt X 7306150, Y 1445420 vid norska gränsen. Artfjälldelen av reservatet avgränsas i norr av Överumans strand från västgränsen av Högstabys skifteslag söder om Överuman till norska gränsen.

Reservatet omfattar enbart kronomark. Enklaver av enskild mark belägna inom kronomarken ingår ej i reservatet.

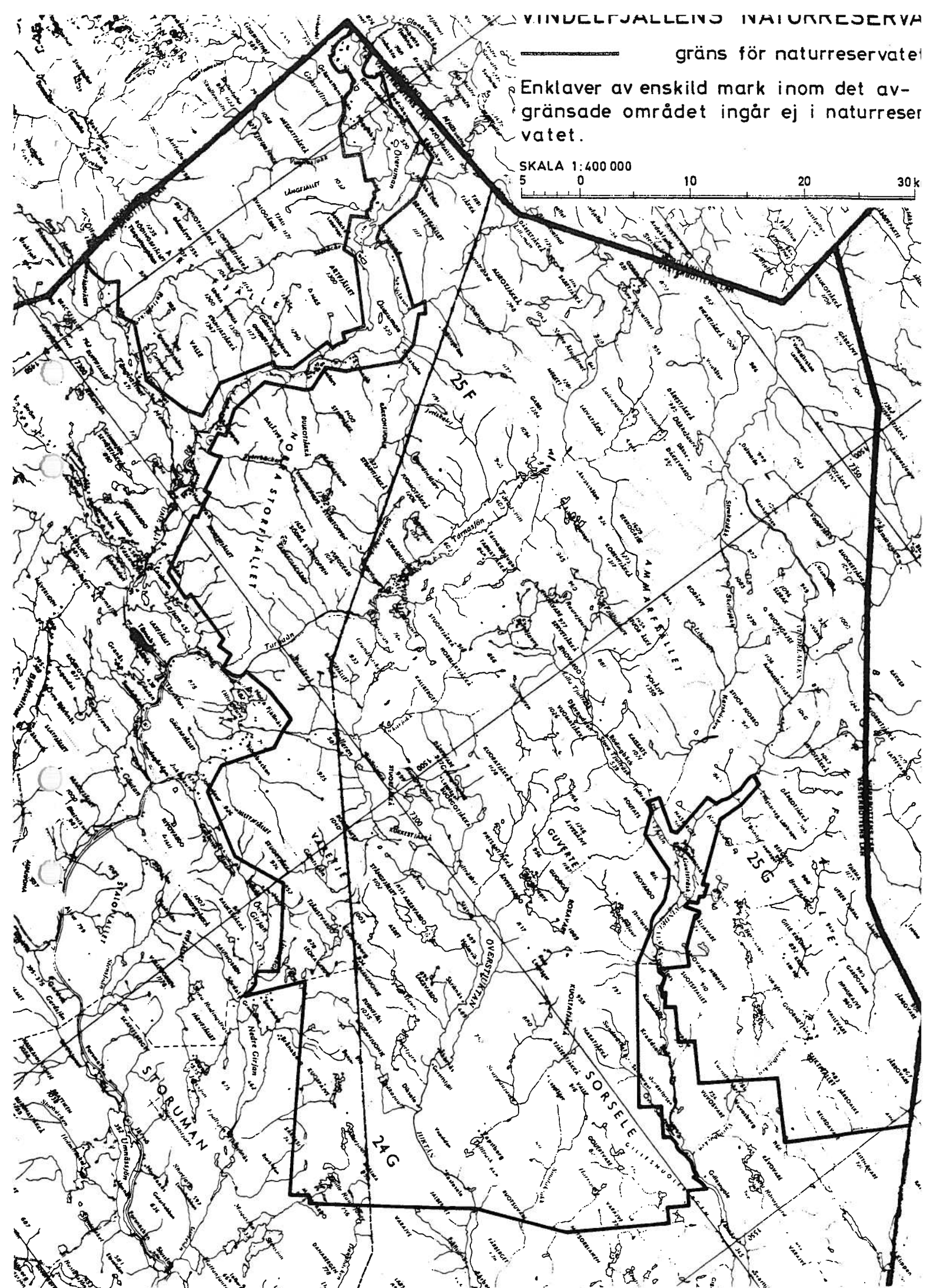
VINDELFJÄLLENS NATURRESERVAT

gräns för naturreservatet

Enklaver av enskild mark inom det avgränsade området ingår ej i naturreservatet.

SKALA 1:400 000

5 0 10 20 30 k

Länsstyrelsen
Västerbottens län

Bilaga 3. Tilläggsbeslut för Vindelfjällens naturreservat

BESLUT

Datum
2011-05-03

Ärendebeteckning
512-3386-2010
Arkivbeteckning
2402027

1(6)

Ändring av föreskrift för Vindelfjällens naturreservat i Storumans- och Sorsele kommuner, Västerbottens län (2 bilagor)

Beslut

Länsstyrelsen beslutar, med stöd av 7 kap. 5 § MB (1998:808), att utöver gällande föreskrifter om inskränkningar att använda mark- och vattenområden i Vindelfjällens naturreservat, ska följande ändring av reservatsföreskrift gälla;

Det är förbjudet att bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dikesrensa, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag.

Information om föreskrifter

Gällande del av reservatet bildat genom beslut den 25 februari 1974, dnr 11.121-3998-73.

Sedan detta beslut om ändring av föreskrift vunnit laga kraft gäller följaktligen följande föreskrifter i fråga om inskränkningar i rätten att använda mark- och vattenområden inom reservatet (7 kap. 5 § MB)

Det är förbjudet

- att utföra avverkning och röjning eller vidtaga andra skogliga åtgärder som inte erfordras för rennäringen eller för utnyttjande av rättigheter knutna till fjällägenheter. Fastighetsverket äger dock rätt att till ortsbefolkningen för vedfångst och beredande av sysselsättning upplåta rätt att avverka björk samt för husbehovssågning avverka barrskog;
- att bedriva täkt eller annan verksamhet som förändrar marktopografi, yt- eller dräneringsförhållanden som att gräva, plöja, spränga, borra, schakta, dikesrensa, dränera, utfylla, tippa, dumpa eller anordna upplag;
- att dämna, dika, släppa ut avloppsvatten eller göra andra ingrepp som kan väsentligt påverka sjöar och vattendrag;
- att företa nybyggnad, uppföra anläggning eller ändra befintlig byggnad för att tillgodose ett väsentligt annat ändamål än det var till byggnaden tidigare varit använd;

- att anlägga linbana, vägar, spår, leder och broar eller framdraga luftledningar;
- att jaga andfågel eller vadare.

Härutöver gäller tidigare, den 25 februari 1974, meddelade ordningsföreskrifter enligt 10 § naturvårdslagen, numera 7 kap. 30 § miljöbalken, om vad allmänheten har att iaktta inom oförändrade enligt följande:

Föreskrifter gällande allmänheten (7 kap. 30 § MB)

Det är förbjudet

- att skada fast naturföremål eller ytbildning;
- att störa djurlivet;
- att framföra motordriva fordon eller övriga transportmedel annat än på härför avsedda vägar, spår, leder eller inom särskilt angivna områden med undantag för transporter för rennäringen och för utnyttjande av rättigheter som upplåtits i särskild ordning;
- att störa rennäringen.

Föreskrifterna enligt 7 kap 5, 30 §§ miljöbalken ska inte utgöra hinder för reservatsförvaltaren, eller den som reservatsförvaltaren utser, att utföra de åtgärder som erfordras för reservatets vård, skötsel eller friluftslivets behov för att uppnå syftet med reservatet.

Den beslutade ändringen innebär inskränkningar för samebyarna att bedriva sådan verksamhet som regleras i föreskriften.

Sedan tidigare gällande övriga föreskrifter medför inte inskränkning eller ändring i samebyarnas rättigheter och skyldigheter enligt rennäringslagen och rennäringskungörelsen.

Av Bergstaten fastställd arbetsplan, drn BS 219-1599-09, angående undersökningstillstånd Vindelvagge nr 1-4 (Blackstone Nickel AB) medför att den i detta beslut införda föreskriftändringen gäller först då erforderliga undersökningar gjorts enligt arbetsplanen. Föreskriften införs dock även för Blackston Nickel AB 2012-01-28. För övriga gäller ändringen när föreliggande beslut vinner laga kraft.

Motiv för beslutet

Syftet med reservatet framgår av beslutad principplan för vård och förvaltning av Vindelfjällens naturreservat från 1978:

”Området utgör ett tvärsnitt genom fjällkedjan i södra Lappland. Med hänsyn till berggrund, terrängformer, sjöar och vattendrag, växt- och djurliv är reservatet av väsentlig betydelse för kännedomen om fjällnaturen.

Vattenvärden i området är opåverkad av vattenregleringar. De framstår däri-genom som ett av de större sammanhängande av genomgripande exploate-ringar opåverkade fjällområdena i vårt land.

Området har sedan lång tid utnyttjats som renbete och för samernas och ort-befolkningens jakt- och fiske. Det är enligt gällande lagstiftning reserverat för renskötseln. Rennäringen är en viktig del i fjällmiljön. Vegetationen är också renbetespräglad. Skyddet för området skall medverka till samekul-turens bevarande.

Området är av väsentlig betydelse för friluftslivet i fjällmiljön och en viktig grund för turistorterna omedelbart utanför dess gräns.

Syftet med reservatet är således att bevara ett sydlapskt fjällområde där näs-tan alla fjällets naturtyper är representerade och där rennäringen är en inte-grerad del av fjällnaturekosystemet för rennäringen, naturvärden och fri-luftslivet.”

Länsstyrelsens bedömning

Länsstyrelsen bedömer att exploatering av områdets mark och berggrund inte går att förena med bevarande av områdets syfte och värden. I föreskrif-terna för reservatet angående förfogande över området (8 § naturvårdslagen) är det förbjudet att spränga, schakta eller bedriva täkt. Efter bildandet av naturreservatet på 1970-talet har intresset för mineralprospektering och i förlängningen gruvbrytning ökat markant. Sådan verksamhet, som kan ske genom exempelvis borrhning, riskerar att påtagligt skada de värden som mo-tiverat tillkomsten av naturreservatet. Länsstyrelsen anser det därför angelä-get att reservatsföreskrifterna ändras och förtydligas så att sådan användning av mark- och vattenområden inte tillåts som riskerar att strida mot syftena med reservatet och områdets bevarandevärden. Även den oro som skapas inom rennäringen vid exploateringshot samt det intresse som kommit till uttryck från allmänheten för områdets bevarande, motiverar ett förtydligat skydd av Vindelfjällen. Vidare har motoriseringen av fjället ökat dramatiskt och därmed önskemålen om att gräva och dika för ökad framkomlighet. Be-tydelsen av opåverkad hydrologi och opåverkade avrinningsområden har under senare år lyfts fram varför föreskrifter om dämning och dränering är av vikt.

Med anledning av vad SGU anfört kan konstateras att för den vetenskapliga naturvärden är kunskapsläget mycket gott när det gäller såväl berggrund som naturgeografi inom reservatet. Om kompletterande inventeringar eller vetenskapliga forskningsprojekt initieras för att ytterligare öka kännedomen om terrängformer, glacifluviala formationer, glaciärer, vittringsfenomen eller berggrund mm, så menar länsstyrelsen att detta kan göras efter dispens från föreskrifterna om dessa forskningsarbeten är förenliga med reservatets syfte.

Den nu aktuella föreskriftändringen förtydligar syftet med reservatet och att även rennäringens behov av markarbeten skall prövas av reservatets föreskrifter. Efter samråd och terrängkörningsplanering i respektive sameby samt att rennäringen är ett delsyfte i reservatet, ser länsstyrelsen dock att det finns principiella möjligheter till dispenser.

Vid en avvägning enligt 7 kap. 25 § MB anser Länsstyrelsen att aktuell ändring av skyddsföreskrift tillgodoser ett angeläget allmänt intresse för att kunna uppnå syftet med reservatet samt enskilda intressen såsom rennäring, jakt och fiske. Dessa intressen väger i detta område tyngre än de enskilda intressen som kan finnas att nyttja området för att där borra, schakta m.fl. liknande åtgärder.

För Blackstone Nickel AB gäller att föreskriftändringen införs då erforderliga undersökningar gjorts enligt fastställd arbetsplan, drn BS 219-1599-09. Den borte gränsen för undersökningen är 2012-01-28. Länsstyrelsen menar att det är rimligt att föreskriften gäller för Blackstone Nickel AB från detta datum. För övriga gäller föreskriftändringen då beslutet vinner laga kraft.

Länsstyrelsen bedömer att det aktuella tillägget till reservatsföreskrifterna är förenligt med kommunens översiktsplan och med hushållningsbestämmelserna i 3 och 4 kap miljöbalken.

Ärendets beredning

Med anledning av att länsstyrelsen och Naturvårdsverket har uppmärksammat brister i naturskyddet gällande mark, ytbildning och berggrund har det länge förts samtal om föreskrifterna inom Vindelfjällens naturreservat.

Även under samråd med aktuella samebyar gällande Blackstone Nickel ABs undersökningstillstånd och provborringar har behovet av ändrad föreskrift uppmärksamrats.

Under juni 2010 sändes förslaget om ändrad föreskrift ut på remiss till följande instanser; Naturvårdsverket, Fastighetsverket, Lantmäterimyndigheten, Riksantikvarieämbetet, SGU, Bergstaten, Blackstone Nickel AB, Sorsele- och Storums kommuner, Ubmeje, Ran och Grans samebyar, Svenska Turistföreningen, Naturskyddsföreningen och Västerbottens museum. Inkomna yttrande redovisas nedan. Av inkomna yttrande var SGU och företaget Blackstone Nickel AB negativa till att föreskriften ändras.

Remissynpunkter

Yttrande från samebyar och Svenska Samernas Riksförbund tillstyrker föreskriftändring men önskar förtydligande av hur samebyarnas rättigheter påverkas.

Sorsele kommun och Statens Fastighetsverk har inget att erinra mot förslaget om ändring av föreskrift.

Sveriges Geologiska Undersökningar (SGU) avstyrker förslaget mot bakgrund av att man menar att kännedomen om reservatets berggrund behöver ökas och att av en sådan skulle det ytterligare framgå vilka bevarandevärden som finns inom området. Därutöver menar SGU att modifieringar av reservatets avgränsning kan göras så att konflikter mellan olika intressen minskas. SGU bifogar berggrundskartor över delar av Vindelfjällen där områdets skollberggrund med dess bergarter och tektonik redovisas.

Blackstone Nickel AB motsätter sig i dagsläget en ändring av föreskrift tills bolaget genomfört erforderliga undersökningar.

Upplysningar

Länsstyrelsen vill upplysa om att Vindelfjällens naturreservat i sin helhet omfattas av en rad andra lagar, förordningar, och föreskrifter för området. Av särskilt betydelse för syftena med reservatet är 4 kap 8 § MB samt 7 kap 27-29 § MB med krav på tillstånd för att bedriva verksamhet eller vidta åtgärder som på ett betydande sätt kan påverka naturmiljön i ett Natura 2000-område.

Länsstyrelsen bedömer att föreskrifterna för Vindelfjällens naturreservat i sin helhet, i ett senare skede, behöver ses över och samordnas. I dagsläget omfattas reservatet i sin helhet av en rad områdesbestämmelser beslutade i olika skeden. Exempelvis gäller redan i dagsläget förbud att borra, gräva etc i föreskrifter om inskränkningar i rätten över att förfoga över fastighet inom reservatet, i delar av Vindelfjällen (barrurskogarna i öster) som beslutades 1988, drn 11.121-2431-86.

Länsstyrelsen kan med stöd av 7 kap 7 § MB medge dispens från meddelade föreskrifter om det finns särskilda skäl.

Enligt 29 kap 2 och 2a §§ MB gäller bland annat att brott mot föreskrift som meddelats med stöd av 7 kap 5 och 30 §§ MB kan medföra straffansvar.

Deltagande i detta ärende har varit enhetschef Björn Jonsson, biträdande enhetschef Kajsa Berggren, länsassessor Tomas Johansson samt reservatsbildare Per Anders Blomqvist.

Detta beslut kan överklagas till Regeringen, se bilaga 2.

Chris Heister

Tomas Staafjord

Bilagor

1. Område där föreskriften gäller.
2. Hur man överklagar.

Sändlista

Naturvårdsverket

Statens Fastighetsverk

Lantmäterimyndigheten

Riksanantikvarieämbetet, Box 5405, 114 84 Sthlm

SGU, Uppsala, Box 670, 751 28 Uppsala

Bergstaten

Blackston Nickel AB

Sorsele kommun

Storumans kommun

Ubmeja sameby

Ran sameby

Gran sameby

Naturskyddsföreningen i Västerbotten, c/o Torgny Forsgren, Arvid Franklins
väg 18, 921 35 Lycksele

Västerbottens museum

Svenska Samernas Riksförbund

Naturvårdsregistret

Erik Sandström, Karlsgård 46, 920 SORSELE

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 4 till utökning av Vindel-
fjällens naturreservat i Sorsele
och Storumans kommuner

Skötselplan

Datum
2017-12-11

Ärendebeteckning
511-4238-2017

1(11)

SKÖTSELPLAN FÖR UTÖKNING AV VINDELFJÄLLENS NATURRESERVAT I SORSELE OCH STORUMANS KOMMUNER

Vy över Arvliden. Foto: Johan Flack

Länsstyrelsen i Västerbottens län

Storgatan 71B

901 86 Umeå

1. Syfte med säkerställande och skötsel

Syftet med naturreservatets utökade del gäller enligt beslut för Vindelfjällens naturreservat med komplettering att syftet även ska tillgodoses genom naturvårdsbränning för att vårda och bevara värdefulla naturmiljöer i form av brandpräglade barrskogar.

2. Beskrivning av naturreservatet

2.1 Administrativa uppgifter om utökade delar

Namn	Vindelfjällens naturreservat
Utökningar	Akkan, Arvliden, Guorbåive, Matsorliden & Raningsberget
Dossiernummer	2402027
NVR-id	2001842
Natura 2000, områdeskod	SE0810435, Vindelälven (mindre delar ligger i Matsorliden) SE0810504, Labbetmyrlandet (delar av Natura 2000-området ligger i Matsorliden)
Kommun	Sorsele och Storuman
Län	Västerbotten
Lägesbeskrivning	Ca 32-45 km VNV-VSV om Sorsele
Ekokarta	24G 1g-h, 2g-j, 3h-j, 5g-h & i, 6g-j, 7j, 8j & 24H 2a, 7a, 8a
Mittkoordinat (anges i SWEREF99 TM)	<i>Akkan:</i> 572809, 7259292 <i>Arvliden:</i> 579041, 7264486 <i>Guorbåive:</i> 581622, 7280108 <i>Matsorliden:</i> 586143, 7285151 <i>Raningsberget:</i> 571537, 7280753
Naturgeografisk region	33h, förfjällsregion med huvudsakligen nordligt boreal vegetation
Gräns	Se bifogad beslutskarta, bilaga 1.
Markägarkategori	Naturvårdsverket, enskilda
Fastighet	<i>Akkan:</i> Girjesålandet 1:1, Gardsjönäs <i>Arvliden:</i> Arvliden 1:1, Girjesålandet 1:1 <i>Guorbåive:</i> Matsorliden 1:1, Stennäs 1:10, 1:11 & 1:12 <i>Matsorliden:</i> Matsorliden 1:1, Jiltjaur 1:3 <i>Raningsberget:</i> Matsorliden 1:1, Fjällsjönäs S:1 & 1:3 (fastighetsförrättning ska inledas)
Förvaltare	Länsstyrelsen
Totalareal utökningar	8 654 hektar
Landareal utökningar	7 783 hektar
Produktiv skog utökningar	4 282 hektar

2.2 Naturtypsindelning

Övergripande naturtyp enligt KNAS ¹	Areal (ha)
Tallskog	357
Granskog	2886
Barrblandskog	655
Barrsumpskog	31
Lövblandad barrskog	1114
Triviallövskog	118
Lövsumpskog	112
Fjällbjörkskog	434
Ungskog inklusive hyggen	70
Sumpskogsimpediment	96
Övriga skogsimpediment	180
Våtmark	1352
Limnogen eller saltpåverkad våtmark	13
Öppen mark i fjällen	31
Glest träd- och buskbevuxen mark i fjällen	7
Sjöar och vattendrag	846
Okarterat	352

¹ Naturtyper enligt KNAS, Kontinuerlig Naturtypskartering av Skyddade områden.

3.3 Beskrivning av reservatet

Läge och landskap

Utökningen av Vindelfjällen består av fem delområden, Akkan, Arvliden, Guorbåive, Matsorliden och Raningsberget, som alla gränsar mot det befintliga naturreservatet Vindelfjällen i dess sydöstra del. Utökningarna ligger mellan 32–45 kilometer västnordväst till västsydväst om Sorsele. Längst mot norr ligger Matsorliden och Guorbåive, sedan Raningsberget, Arvliden och längst söderut ligger Akkan. I stort sett hela utökningen ligger ovan gränsen för fjällnära skog med undantag för den östligaste delen av Arvliden.

Akkan utgörs av en flack skog-myrmosaik med grovblockiga moränåsar mellan myrar, tjärnar, sjöar, källflöden och bäckar.

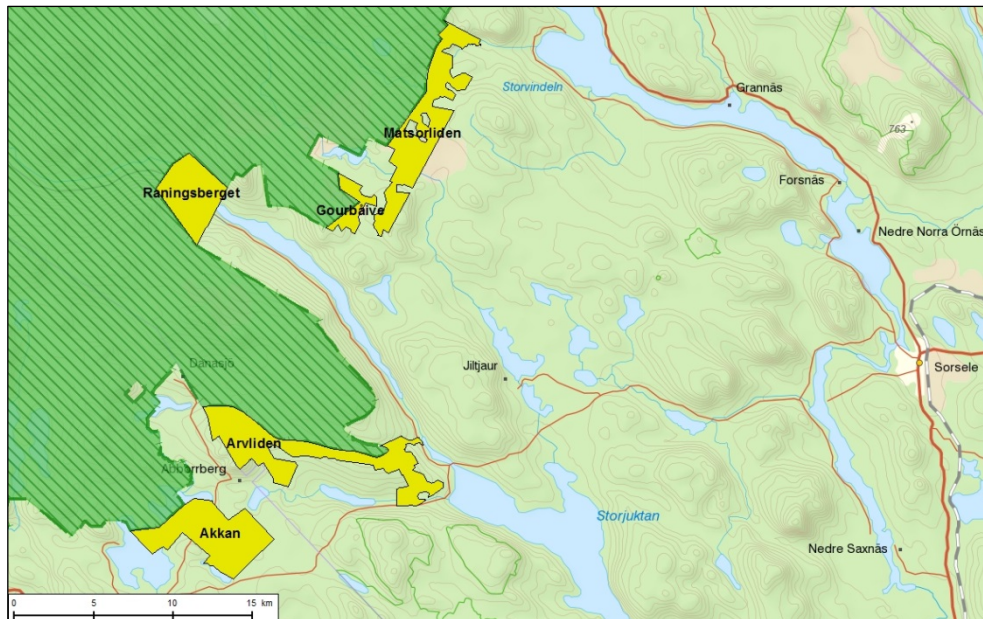
Arvliden ligger i en höglänt trakt strax väster om sjön Storjuktan och på 450–770 m.ö.h. Stora delar av arealen utgörs av moränsluttningar med utströmmande markvatten samt rikligt med källor och småbäckar. I väster ligger Abborrbergen som består av ett par skogsklädda berg.

Guorbåive utgörs av en flack skog-myrmosaik i högläge på 550–600 m.ö.h.

Matsorliden består av ett mycket varierat landskap med höglägen på ca 600 m.ö.h, branta bergssluttningar, lodräta klippstup och raviner samt flackare skogar och myrmosaiker.

Raningsberget ligger i övre änden av sjön Fjosoken i Juktådalen. Söder om sjön är landskapet kuperat med branta berg och insprängda myrar. Norr om

Fjosoken är det ett småkuperat sluttningslandskap med flera nedlöpande små åsar samt en stor mängd småkullar.

Utökningarna Akkan, Arvliden, Guorbåive, Matsorliden och Raningsberget är gulmarkerade på kartan. Den tidigare gränsen för Vindelfjällens naturreservat är grönmarkerad på kartan.

Geovetenskap

Berggrunden består till största del av gnejs, sandsten och konglomerat. Jordarterna består främst av morän och torv. På bergstopparna kring Abborrhöjden i området Arvliden och på Dergalidens nordvästra utlöpare i området Matsorliden är moräntäcket ofta tunt och bitvis går berget i dagen.

Skogsmark

Skogen varierar mellan områdena men består överlag av mer eller mindre urskogsartade granskogar på frisk mark av blåbärstyp. I fuktsvackor finns ofta ett inslag av låg- och högrör. Granskogarna varierar mellan att vara grova, högvuxna i sluttningar och fuktigare partier till att vara låga och senvuxna i höjdlägen. Delar av skogarna i områdena har påverkats av brand med brandljud i granar. Ofta finns här ett rikt inslag av björk.

Akkan

Akkan består av granskog i ett sent successionsstadium med gott om gamla förrötade granar och rikligt med död ved. Den topografiska variationen resulterar i omväxlande fuktiga och torra miljöer. På moränryggarnas branta sluttningar växer ofta grova, gamla granar. I dessa miljöer finns det rikligare med grov död ved i alla stadier av nedbrytning. Uppe på moränryggarna är skogen senvuxen och klen med tydliga inslag av flerstammig björk. Merparten av området är fritt från spår av skogsbruk.

Arvliden

I sluttningarna på Abborrbergen och Arvliden finns stora arealer med urskogsartad högväxt och luckig granskog med många mycket grova träd och rikligt med död ved i alla nedbrytningsgrader. Träden är bitvis rikt bevuxna med garnlav. Stråk med utströmmande markvatten ger en hög produktivitet och markvegetationen är där av frodig högörtstyp med nordisk stormhatt, smörbollar och torta. Öster om Lill-Arvträsket finns en opåverkad myrmosaik av sumpskogskaraktär med mycket död ved. De torrare åspartierna i dess norra del har påverkats av brand.

I de östra delarna av Arvlidensluttningen består skogen av en granbränna med inslag av tall och björk utan avverkningsspår. Här finns även refuger med grovvuxen, gammal granskog och partier med urskogsliknande flerskiktad och grovvuxen tallskog med gott om överståndare på 300 år och äldre. Här finns också gott om grova torrträd och lågor, samt en del tallar med brandljud.

Guorbåive

Guorbåive är ett skogmyrlandskap, huvudsakligen beskogat med urskogsartad granskog som är luckig, skiktad och hyser en avsevärd andel grova granar. Bitvis är bestånden glesa och senvuxna med klena dimensioner. Tillgången på lågor i alla olika nedbrytningsstadier och torrträd är genomgående riklig. Förekomsten av vedsvampar är påtaglig och det är gott om garnlavsdraperade träd. Markvegetationen består omväxlande blåbärsris och högorter samt ett rikt inslag av sumpskogar.

Matsorliden

Matsorliden består främst av skog-myrmosaiker, höglägesgranskogar och produktiva grannaturskogar. Det finns även mindre delar med talldominerad skog. De nordligaste myrmosaikerna är av senväxt slag med måttliga mängder lågor och torrträd men med gott om gamla träd. I söder är myrholmarna ofta beskogade av välväxta granskogar med en avsevärd andel grova granar och genomgående gott om lågor och torrträd. Höglägesgranskogarna är som regel glesa och senvuxna med klena dimensioner och sparsamt med lågor och torrträd men gott om gamla träd.

Stora delar av sluttningarna mot öster är en sen succession av gran. Här finns gott om stråk med utströmmande markvatten och högortspartier. Det är generellt mycket gott om lågor och gamla träd och skogen är luckig men välskiktad. Bitvis är det gott om garnlavsdraperade träd och torrträd. Även i de lägre markerna är det sena successioner av gran som dominerar, med rikliga mängder lågor och torrträd och inte sällan en stor andel grova träd.

I de talldominerade områdena finns ett rikligt inslag av 300 år gamla tallar med brandljud samt gott om kolade torrakor, lågor och högstubbar.

Raningsberget

Raningsberget består av brandföryngrad granskog med inslag av björk och tall söder om sjön Fjosoken. Här är skogen ofta ganska klen, medelålders

granskog med inslag av enstaka äldre senvuxna granar som överlevt branden. Vid myrkanter och moränryggar finns ofta ansamlingar av gamla tallöverståndare. Stora delar är emellertid starkt urskogsartade gransuccessioner med rikligt med gamla träd, torrträd och lågor.

Norr om Fjosoken utgörs skogen mestadels av olikåldrig tallskog med mycket god åldersspridning. Terrängen är mycket blockig och torr med många blockhav och spridda stora block. Tallskogen är ofta gles och solexponerad med tallar över 200 år gamla. Det finns gott om död hård tallved, men klenare dimensioner dominerar.

Våtmark, vattendrag och sjöar

Myrarna i reservatet är i stort sett hydrologiskt intakta och en rad olika myrtyper förekommer, från små fattiga kärr och mossar till rikkärr, strängblandmyrar och stora öppna strängflarkkärr. Flera av de större myrarna är intermediära till rika med arter så som ängsnycklar, purpurvitmossa och skorpionmossor. En stor andel av våtmarkerna har inventerats i länets våtmarksinventering och bedömt hålla vissa, höga eller mycket höga naturvärden. På ett par av myrarna vid Akkan finns gamla spår efter torvtäkt och gamla raserade torvtorkställningar.

I utökningen Matsorliden ligger dessutom delar av Labbetmyrarna som ingår i nätverket Natura 2000 och i myrskyddsplanen som ett av länets främsta och mest skyddsvärda myrkomplex. Labbetmyrarna domineras av hydrologiskt intakta och väl utbildade strängflarkkärr. Andra våtmarkstyper som ingår i komplexet är fukthed, nordlig mosse samt soligena och topogena kärr. Hela området är mosaikartat, och det förekommer inte några riktigt stora öppna myrtytor utan de avgränsas hela tiden av trädbevuxna fastmarksholmar eller av stråk med skog. Myrarna är mestadels näringsrika, med brunmossor som korvskorpionmossa och guldspärrmossa som dominerande inslag, tillsammans med mer näringskrävande vitmossor. I området finns källor med välutbildad källvegetation, järnockrautfällningar, underjordiska bäckar och slingrande vattendrag omgivna av örtrika sumpkärr.

De stora områdena med lösbottnar och öppna vattenytor ger utmärkta förutsättningar för ett rikt fågelliv, och de flesta av länets myrfåglar förekommer här. Labbetmyrarna är opåverkat av dikning, och liksom på de flesta andra håll använde man tidigare under 1900-talet myrarna som slåttermarker. Man kan fortfarande se spår i form av förfallna hölador och rester av hässjor.

I utökningen ingår även ett flertal bäckar, åar, tjärnar och sjöar varav ett flertal har bedömts hålla god ekologisk status och är hydrologiskt intakta. Ett par av vattendragen och tjärnarna ingår dessutom i Vindelälvens Natura 2000-område.

Kulturhistoria

I området finns ett flertal kulturhistoriska lämningar i form av samevisten, härdar, gravplatser, kolbottnar, gamla slättermyrar samt rester av hölador och hässjor.

Friluftsliv

Vindelfjällens naturreservat är ett av Västerbottens mest frekvent besökta områden för friluftslivet. De mest nyttjade delarna är de statliga leder som går genom stora delar av reservatet. I de utökade delarna av Vindelfjällen är området kring sjön Fjosoken den mest välbesökta delen.

Utökningen av reservatet bildar tillsammans med de befintliga delarna av Vindelfjällen ett stort vildmarksområde med urskogsartade skogar och naturskogar. Utökningarna av Vindelfjällen är utmärkta besöksmål för den som vill uppleva orörd natur i nära på väglöst land.

Naturvårdsarter

Områdenas karaktär av urskogsartade granskogar, gran- och lövbrännor, hydrologiskt intakta myrmosaiker samt gamla barnnaturskogar gör att ett mycket stort antal naturvårdsarter knutna till dessa miljöer har påträffats inom området. Se artlista i bilaga 2.

4. Skötselområden för naturvärden med bevarandemål och åtgärder

Reservatet är indelat i fyra skötselområden med utgångspunkt från de övergripande naturtyperna i området samt de åtgärder som ska genomföras inom respektive skötselområde (bilaga 1). För varje skötselområde redovisas bevarandemål och skötselåtgärder.

4.1 Skötselområde 1, barnnaturskog med naturvårdsbränning (683 ha)

Skötselområdet utgörs främst av talldominerad barrblandskog men även en del grandominerade skogar. Skogarna har ofta ett rikt lövinslag. Området bär spår av brand i form av brandljud på barr- och lövträd samt kolade stubbar och torrträd.

Bevarandemål

Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer såsom brand, trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Skogens struktur och sammansättning ska vara påverkad av brand eller motsvarande störning. I perioder efter en störning kan områden vara öppna och luckiga med nya spirande trädgenerationer. I senare stadier kan skogen vara mer sluten. Vissa mindre delar av skogen är naturligt fuktiga eller blöta och kommer därför att brinna väldigt ytligt eller inte alls, vilket är en del av dynamiken i ett brandpräglat landskap. Normalt ska beståndet hysa betydande mängder död

ved. Typiska arter som hör till brändpräglad barrskog ska förekomma. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. Arealen taiga ska vara minst 683 ha.

Skötselåtgärder

Naturvårdsbränning

Skötseln ska vara naturvårdsbränning där det är tekniskt möjligt. Skötselområdet kan delas upp och brännas i mindre delar om det bedöms lämpligt. Exakt avgränsning för de enskilda naturvårdsbränningarna tas fram i samband med den brandplan som görs inför varje enskild bränning.

Stängsling

Om den föryngring som kommer efter en bränning bedöms ha dåliga förutsättningar att utvecklas på grund av intensivt bete ska möjligheten att bygga hägn övervägas och kunna utnyttjas.

4.2 Skötselområde 2, barrnaturskog med fri utveckling (5 680 ha)

Skötselområdet består huvudsakligen av urskogsartad granskog med bitvis rikt lövinslag, gott om gamla träd och död ved.

Bevarandemål

Skötselområdet ska innehålla allmänt till rikligt med naturskogsstrukturer såsom döda och döende träd, skiktning samt spridning i ålder och diameter. Skogen ska huvudsakligen präglas av intern dynamik med naturliga processer såsom trädens åldrande och döende, stormfällningar, insekters och svampars nedbrytning av ved samt nyetablering av träd i skogen. Som en del i skogens naturliga utveckling kan dessa processer medföra att området periodvis kan komma att få en förändrad karaktär. Typiska arter av vedsvampar och lavar ska förekomma. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. Arealen taiga ska vara minst 5 680 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.3 Skötselområde 3, myrar med fri utveckling (1 400 ha)

Skötselområdet består av variationsrika och huvudsakligen hydrologiskt opåverkade myrar. I utökningen Matsorliden ligger delar av Labbetmyrarna som ingår i nätverket Natura 2000 och i myrskyddsplanen som ett av länets mest skyddsvärda myrkomplex. Stora delar av Labbetmyrarna har rikkärrsvegetation och fågellivet i området är rikt med flertalet för regionen typiska våtmarksfåglar.

Bevarandemål

Hydrologin ska vara ostörd och det ska inte finnas några avvattande eller tillrinnande diken eller körspår som medför negativ påverkan.

Skötselområdet ska präglas av naturliga processer såsom nederbörd, grundvattenflöden och översvämningar. Dessa processer ska fortgå opåverkat av mänskliga ingrepp. Grundvattenytan ska variera naturligt och vara hög under större delen av året. Det ska finnas typiska arter av kärlväxter och mossor. Arealen våtmark ska vara minst 1 400 ha.

I historisk tid har branden många gånger berört även våtmarkerna i naturlandskapet i varierande utsträckning. Ibland har myrarna brunnit, ibland har de fungerat som en naturlig brandgräns. Av det skälet kan myrarna vid en naturvårdsbränning av skog tillåtas brinna som en del av en naturlig process.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder.

4.4 Skötselområde 4, sjöar och vattendrag med huvudsakligen fri utveckling (890 ha)

Skötselområdet består av alla sjöar och vattendrag inom reservatet. Dessa har huvudsakligen en ostörd hydrologi. Vattendragen utgörs av delsträckor av ett flertal bäckar, bland annat Låktabäcken, Dergabäcken, Matsorbäcken, Närtabäcken, Arvträskbäcken, och Krokbäcken. I stort sett alla vattendrag i området har, i arbetet med EU:s vattendirektiv, givits miljö kvalitetsnormen god ekologisk status. Låktabäcken ingår dessutom i Vindelälvens Natura 2000-område.

I skötselområdet ingår även ett stort antal sjöar och tjärnar. Ett par mindre tjärnar i norra Matsroliden ingår i Vindelälvens Natura 2000-område.

Bevarandemål

Skötselområdet ska huvudsakligen präglas av naturliga processer med de strukturer och artsamhällen som hör denna naturtyp till. Vattendragen och sjöarna ska ha en intakt, naturlig hydrologi och hydrokemi, med försumbar påverkan från övergödande, försurande och grumlande ämnen. Främmande arter som utgör ett hot mot den naturliga biologiska mångfalden ska inte förekomma. Arealen sjöar och vattendrag ska vara minst 890 ha.

Skötselåtgärder

Inga åtgärder men med möjlighet att restaurera vattendrag vid behov.

5. Mål och åtgärder för friluftslivet

De utökade delarna av Vindelfjällen är ofta relativt lättåtkomliga då flera större och mindre bilvägar leder fram till områdena.

Mål för friluftslivet

Det övergripande målet för friluftslivet är att naturreservatet fortsätter vara tillgängligt för naturupplevelser, rekreation och naturstudier. Områdets friluftslivsanläggningar är i gott skick och förhöjer upplevelsen av området.

Det ska vara möjligt att på olika sätt få information om naturreservatet inför och under besök i området. Information om reservatet ska också i lämplig omfattning finnas tillgängligt via internet eller andra tekniska lösningar.

Informationen i området ska förhöja upplevelsen av besöket genom att den är lättläst och fokuserar på upplevelser i området samt har informativa kartor. Informationen ska bidra till att syftet med områdesskyddet uppnås. Områdets skyltar och anläggningar ska vara i gott skick och underlätta för besökare att uppleva området.

Åtgärder för friluftslivet

I den norra ändan av sjön Fjosoken ska det finnas möjlighet att anlägga och underhålla ett vindskydd.

En gemensam informationsplats, utformad i enlighet med Naturvårdsverkets anvisningar, ska sättas upp och underhållas i anslutning till reservatet. Förslagsvis ska informationsplatsen placeras vid vägskalet i Åbacka, strax öster om delområdet Arvliden. Läget för informationsplatsen redovisas på kartan i bilaga 1B. Där ska det finnas en karta över delar av reservatet, en lägesbeskrivning av skyltens plats i förhållande till reservatet samt en kort beskrivning av naturmiljöerna och föreskrifter för allmänheten. Det ska även finnas möjlighet att sätta upp ytterligare skyltar där vägar passerar eller leder in till reservatet.

Information om Vindelfjällens naturreservat, inklusive de utökade delarna, ska finnas på länsstyrelsens webb samt via andra tekniska lösningar och publiceras utifrån tillgängliga resurser och prioriteringar.

6. Övriga anläggningar

I den norra ändan av Fjosoken i delområdet Raningsberget finns ett äldre vindskydd.

7. Nyttjanderätter

Jakt och fiske får bedrivas av jakt- och fiskerättsinnehavare enligt gällande lagstiftning och i enlighet med gällande reservatsföreskrifter.

8. Utmärkning av gränser

Reservatet ska hållas väl utmärkt enligt svensk standard och Naturvårdsverkets anvisningar. Gränserna bör ses över vart 10:e år och målas om vid behov.

9. Sammanställning av skötselåtgärder

Skötselåtgärd	Var	Prioritet ¹
Montering av informationsskylt	Se bilaga 1B	1
Naturvårdsbränning	Skötselområde 1	3
Stängsling, vid behov	Skötselområde 1	3
Anläggning av vindskydd	Se bilaga 1A	2
Gränsmarkering	Se bilaga 1A och B	1

¹Siffran anger prioriteringsordning om genomförandet av skötselåtgärderna begränsas av tillgängliga resurser, där 1 är högsta prioritet och 3 lägsta.

10. Uppföljning och tillsyn

Tillsynen av området utförs av naturvårdsförvaltaren och ska dokumenteras skriftligt. Tillsynen innefattar, utöver en besiktning av att reservatsföreskrifterna efterlevs, även utmärkningar och skyltar inom reservatet. Brister och fel ska dokumenteras och åtgärdas.

Tillsynen och uppföljningen av reservatet kommer tillsammans att utgöra ett underlag för en eventuell revidering av skötselplanen.

10.1 Uppföljning av skötselåtgärder

I samband med att skötselåtgärder utförs ska utgångsläget innan åtgärden, tidpunkt för åtgärd, åtgärdens omfattning och utförande samt uppnått resultat dokumenteras för att möjliggöra en långsiktig uppföljning.

10.2 Uppföljning av bevarandemål

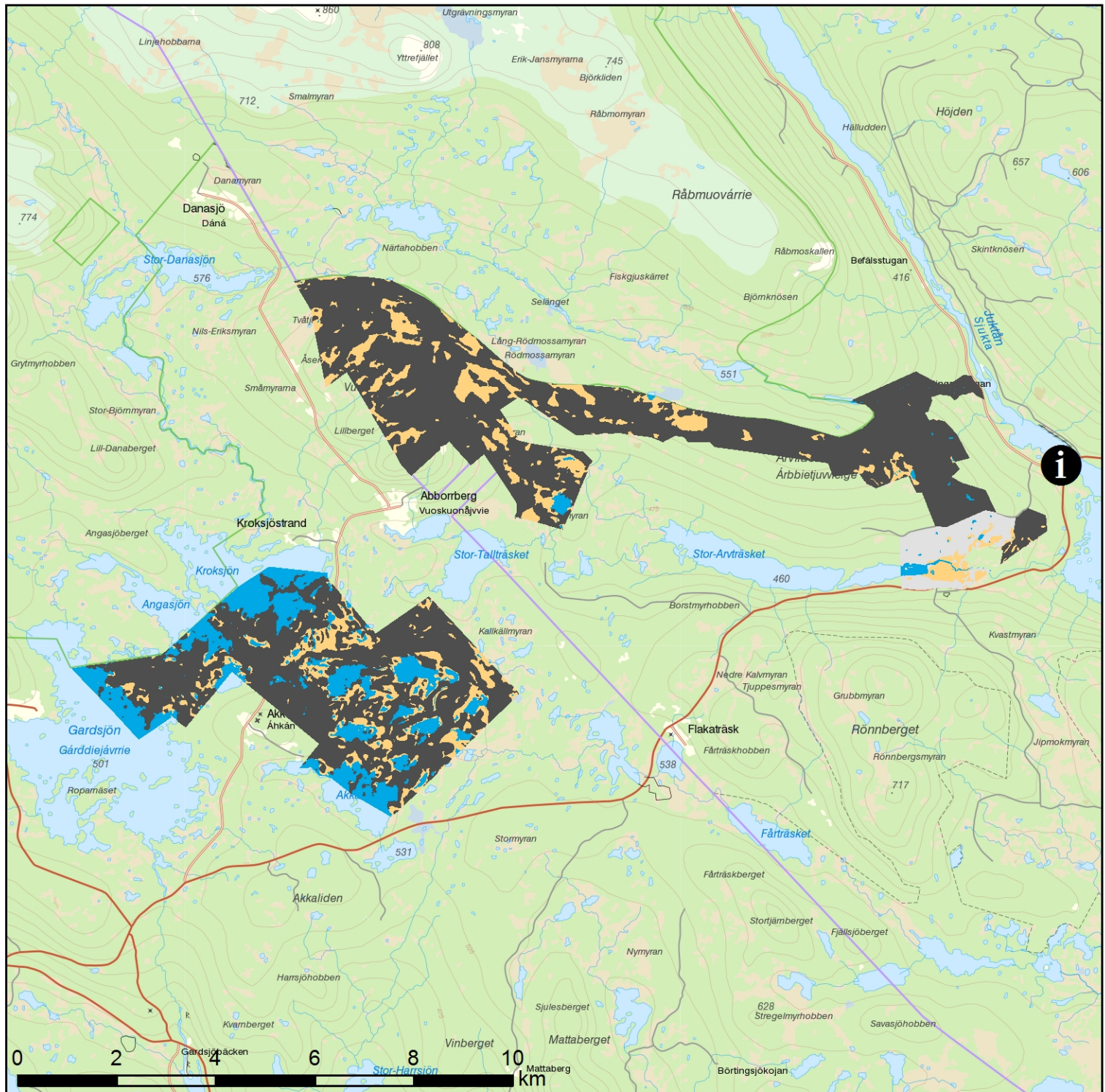
Områdets bevarandemål ska följas upp enligt fastställda metoder för uppföljning av skyddad natur. Uppföljningen kommer att ske utifrån reservatets skötselområden (bilaga 1) och enligt indelningen i naturtyper för basinventering av skyddad natur.

Bilagor

1A. Karta över skötselområden Gourbåive, Matsorliden och Raningsberget samt läge för vindskydd

1B. Karta över skötselområden Akkan och Arvliden samt läge för informationsplats

2. Artlista

Bilaga 1B till skötselplan för utökning av Vindelfjällens naturreservat i Sorsele och Storumans kommuner, dnr: 511-4238-2017.

i Informationsplats

Skötselområden:

- 1. Barrnaturskog med naturvårdsbränning
- 2. Barrnaturskog med fri utveckling
- 3. Myrar med fri utveckling
- 4. Sjöar och vattendrag med huvudsakligen fri utveckling

Länsstyrelsen
Västerbotten

Bilaga 2 till skötselplan för utökning av Vindelfjällens naturreservat i Sorsele och Storums kommuner.

Artlista

Datum
2017-12-11

Ärendebeteckning
511-4238-2017

1(3)

Naturvårdsarter

Följande naturvårdsarter har noterats vid översiktlig inventering av området. Naturvårdsarter definieras enligt ArtDatabanken som fridlysta arter, nyckelarter, rödlistade arter, ansvarsarter, typiska arter och signalarter. Detta är ingen komplett artlista utan endast ett urval av funna arter som Länsstyrelsen anser vara intressanta ur naturvårdssynpunkt. Hotkategorier presenteras enligt Artdatabankens rödlista 2015. CR=Akut hotad, EN=Starkt hotad, VU=Sårbar, NT=Nära hotad, LC=Livskraftig, DD=Kunskapsbrist.

Svampar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
1.	blodticka	<i>Meruliopsis taxicola</i>	
2.	doftskinn	<i>Cystostereum murrayi</i>	NT
3.	gammelgransskål	<i>Pseudographis pinicola</i>	NT
4.	granticka	<i>Phellinus chrysoloma</i>	NT
5.	gränsticka	<i>Phellinus nigrolimitatus</i>	NT
6.	harticka	<i>Onnia leporina</i>	NT
7.	kötticka	<i>Leptoporus mollis</i>	NT
8.	lappicka	<i>Amylocystis lapponica</i>	VU
9.	ostticka	<i>Skeletocutis odora</i>	VU
10.	rosenticka	<i>Fomitopsis rosea</i>	NT
11.	rynkskinn	<i>Phlebia centrifuga</i>	VU
12.	stjärntagging	<i>Asterodon ferruginosus</i>	NT
13.	tajgaskinn	<i>Laurilia sulcata</i>	VU
14.	trådticka	<i>Climacocystis borealis</i>	
15.	ullticka	<i>Phellinus ferrugineofuscus</i>	NT

Lavar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
16.	brunpudrad nållav	<i>Chaenotheca gracillima</i>	NT
17.	bårdlav	<i>Nephroma parile</i>	
18.	dvärgbägarlav	<i>Cladonia parasitica</i>	NT
19.	garnlav	<i>Alectoria sarmentosa</i>	NT
20.	knottig blåslav	<i>Hypogymnia bitteri</i>	NT
21.	liten sotlav	<i>Cyphelium karelicum</i>	VU

22.	luddlav	<i>Nephroma resupinatum</i>	
23.	lunglav	<i>Lobaria pulmonaria</i>	NT
24.	nordlig nållav	<i>Chaenotheca laevigata</i>	NT
25.	rödbrun blekspik	<i>Sclerophora coniophaea</i>	NT
26.	skrovellav	<i>Lobaria scrobiculata</i>	NT
27.	stuplav	<i>Nephroma bellum</i>	
28.	vitmosslav	<i>Icmadophila ericetorum</i>	
29.	vitskaftad svartspik	<i>Chaenothecopsis viridialba</i>	NT

Mossor

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
30.	fetbålmossa	<i>Aneura pinguis</i>	
31.	gyllenmossa	<i>Tomentypnum nitens</i>	
32.	korvskorpion- mossa	<i>Scorpidium scorpioides</i>	
33.	kärrkrokmossa	<i>Sarmentypnum exannulatum</i>	
34.	myruddmossa	<i>Cinclidium stygium</i>	
35.	mässingmossa	<i>Loeskypnum badium</i>	
36.	nordlig källmossa	<i>Philonotis tomentella</i>	
37.	piprensarmossa	<i>Paludella squarrosa</i>	
38.	purpurmylia	<i>Mylia taylorii</i>	
39.	purpurvitmossa	<i>Sphagnum warnstorffii</i>	
40.	späd skorpion- mossa	<i>Scorpidium cossonii</i>	
41.	stor skedmossa	<i>Calliergon giganteum</i>	
42.	vedtrappmossa	<i>Anastrophyllum hellerianum</i>	NT

Kärlväxter

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
43.	björnbrodd	<i>Tofieldia pusilla</i>	
44.	brudsporre	<i>Gymnadenia conopsea</i>	
45.	dvärglummer	<i>Selaginella selaginoides</i>	
46.	klubbstarr	<i>Carex buxbaumii</i>	
47.	nålstarr	<i>Carex dioica</i>	
48.	snip	<i>Trichophorum alpinum</i>	
49.	svarthö	<i>Bartsia alpina</i>	
50.	ängsnycklar	<i>Dactylorhiza incarnata</i>	

Fåglar

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
51.	blå kärrhök	<i>Circus cyaneus</i>	NT
52.	brushane	<i>Philomachus pugnax</i>	VU
53.	fjällvråk	<i>Buteo lagopus</i>	NT
54.	gluttsnäppa	<i>Tringa nebularia</i>	
55.	grönben	<i>Tringa glareola</i>	
56.	göktyta	<i>Jynx torquilla</i>	
57.	jorduggla	<i>Asio flammeus</i>	
58.	järpe	<i>Tetrastes bonasia</i>	
59.	lavskrika	<i>Perisoreus infaustus</i>	
60.	ljungpipare	<i>Pluvialis apricaria</i>	
61.	pärluggla	<i>Aegolius funereus</i>	
62.	sparvuggla	<i>Glaucidium passerinum</i>	
63.	spillkråka	<i>Dryocopus martius</i>	NT
64.	tjäder	<i>Tetrao urogallus</i>	
65.	tornfalk	<i>Falco tinnunculus</i>	
66.	trana	<i>Grus grus</i>	

Fiskar, grod- och kräldjur

	Svenskt namn	Latinskt namn	Hotkategori
67.	lake	<i>Lota lota</i>	NT
68.	öring	<i>Salmo trutta</i>	
69.	mindre vattensalamander	<i>Lissotriton vulgaris</i>	